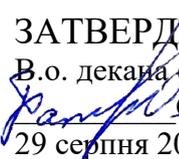

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАВЧАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ІНСТИТУТ»

Факультет соціо-психологічної діяльності, реабілітації та професійної освіти
Кафедра психології, реабілітації та адаптації

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.о. декана факультету
 Оксана ПАЛИЛЮЛЬКО
29 серпня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
ВІКОВА ТА ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
освітньо-професійна програма	"Професійна освіта (Цифрові технології)"
шифр і назва галузі знань	01 Освіта / Педагогіка
шифр і назва спеціальності	015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)
назва спеціалізації	015.39 Цифрові технології
мова викладання	Українська

м. Кам'янець-Подільський
2025 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:

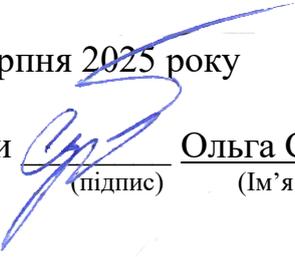
Навчально-реабілітаційним закладом вищої освіти
«Кам'янець-Подільський державний інститут»

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

Жиляк Н. В., кандидат психологічних наук, доцент

Робоча програма обговорена та схвалена на засіданні кафедри психології, реабілітації та адаптації

Протокол № 1 від 28 серпня 2025 року

В. о. завідувача кафедри Ольга СТОЛЯРЕНКО
(підпис) (Ім'я та ПРИЗВИЩЕ)

28 серпня 2025 року

1. Мета освітнього компонента

1.1. Мета вивчення ОК: ознайомлення здобувачів вищої освіти із знаннями щодо закономірностей та особливостей навчання і виховання, а також здійснення практичної підготовки студентів для роботи з людьми різних вікових категорій.

1.2. Компетентності, яких набувають здобувачі вищої освіти в процесі вивчення ОК:

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в професійній освіті, що передбачає застосування певних теорій і методів педагогічної науки та інших наук відповідно до спеціалізації і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності	К 11. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.
Спеціальні (фахові) компетентності	К 12. Здатність застосовувати освітні теорії та методології у педагогічній діяльності. К 15. Здатність спрямовувати здобувачів освіти на прогрес і досягнення. К 17. Здатність реалізовувати навчальні стратегії, засновані на конкретних критеріях для оцінювання навчальних досягнень.

1.3. Програмні результати навчання:

Програмні результати навчання	<p>ПР 10. Знати основи психології, педагогіки, а також фундаментальних і прикладних наук (відповідно до спеціалізації) на рівні, необхідному для досягнення інших результатів навчання, передбачених стандартом та освітньою програмою.</p> <p>ПР 11. Володіти психолого-педагогічним інструментарієм організації освітнього процесу, уміти проєктувати і реалізувати навчальні/розвивальні проєкти.</p> <p>ПР 12. Уміти проєктувати і реалізувати навчальні/розвивальні проєкти.</p> <p>ПР 14. Володіти навичками стимулювання пізнавального інтересу, мотивації до навчання, професійного самовизначення та саморозвитку здобувачів освіти.</p> <p>ПР 15. Діагностувати, прогнозувати, забезпечувати ефективність та корегування освітнього процесу для досягнення програмних результатів навчання і допомоги здобувачам освіти в реалізації індивідуальних освітніх траєкторій.</p>
--------------------------------------	--

2. Опис освітнього компонента

2.1. Найменування показників:

2.1.1. Кількість кредитів – 4

2.1.2. Загальна кількість годин – 120

2.1.3. Кількість модулів – 1

2.1.4. Кількість змістових модулів – 2

2.1.5. Індивідуальне науково-дослідне завдання (назва) –

2.2. Характеристика освітнього компонента:

2.2.1. Форма навчання – очна (денна), заочна.

2.2.2. Статус ОК (обов'язковий/самостійного вибору) – *обов'язковий ОК професійної та практичної підготовки.*

2.2.3. Передумови для вивчення ОК (перелік ОК, які мають бути вивчені раніше, перелік раніше здобутих результатів навчання) – Основи психології та педагогіки.

ПР 05. Володіти культурою мовлення, обирати оптимальну комунікаційну стратегію у спілкуванні з групами та окремими особами.

ПР 10. Знати основи психології, педагогіки, а також фундаментальних і прикладних наук (відповідно до спеціалізації) на рівні, необхідному для досягнення інших результатів навчання, передбачених цим стандартом та освітньою програмою.

ПР 11. Володіти психолого-педагогічним інструментарієм організації освітнього процесу, уміти проєктувати і реалізувати навчальні/розвивальні проєкти.

ПР 14. Володіти навичками стимулювання пізнавального інтересу, мотивації до навчання, професійного самовизначення та саморозвитку здобувачів освіти.

ПР 20. Емпатійно взаємодіяти, відповідати за прийняття рішень в межах своєї компетенції, дотримуватися стандартів професійної етики.

3. Обсяг освітнього компонента

3.1. Інформаційний обсяг освітнього компонента

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи вікової психології

Тема 1. Вікова психологія як наука. Історичні витоки вікової психології. Предмет і завдання вікової психології. Методологічні засади вікової психології. Основні розділи та функції вікової психології. Місце вікової психології в системі психологічних наук. Історія розвитку вікової психології.

Тема 2. Методи дослідження вікової та педагогічної психології. Стратегії дослідження вікової та педагогічної психології. Емпіричні методи. Математичні методи у віковій психології. Інтерпретаційні методи.

Тема 3. Психологія немовлят та дітей раннього віку. Пренатальний період розвитку як частина онтогенезу. Фази пренатального розвитку. Загальні тенденції пренатального розвитку. Початок психічного життя. Сім'я в очікуванні дитини. Розвиток новонародженого. Фізичний розвиток немовля. Когнітивний розвиток дитини. Емоційно-соціальний розвиток немовля. Криза 1 року. Соціальна ситуація розвитку і провідна діяльність. Взаємодія немовляти з предметами й оточуючими людьми.

Тема 4. Психологія дітей дошкільного віку. Загальна характеристика дошкільного періоду розвитку. Ігрова діяльність та її вплив на психічний розвиток дитини. Розвиток мовлення у дошкільному віці. Особливості сенсорного розвитку дошкільника. Когнітивний розвиток дошкільника. Розвиток особистості дошкільника.

Тема 5. Психологія молодшого школяра. Психологічна готовність дитини до навчання у школі. Соціальна ситуація розвитку молодшого школяра. Навчальна діяльність. Інші види діяльності у молодшому шкільному віці. Вплив навчальної діяльності на розвиток дитини. Стилі спілкування, які пропонуються дорослими в сім'ї та у школі. Спілкування в сім'ї. Спілкування з учителем. Розвиток когнітивної сфери молодшого школяра. Розвиток особистості у молодшому шкільному віці.

Тема 6. Психологія особистості підлітка. Загальна характеристика підліткового періоду. Особливості психофізіологічного та фізичного розвитку підлітка. Розвиток пізнавальних процесів у підлітковому віці. Особливості взаємовідносин і спілкування підлітків з дорослими і однолітками. Становлення особистості. Криза підліткового віку. Соціальна ситуація особистісного зростання сучасного підлітка. Становлення самосвідомості. «Я-концепція» підлітка.

Тема 7. Психологія ранньої і зрілої юності. Загальна характеристика ранньої юності.

Фізичне дозрівання та соціалізація в ранній юності. Соціальна ситуація розвитку в ранній юності. Новоутворення раннього юнацького віку. Криза юнацького віку. Розвиток самосвідомості та особистості у ранній юності. Особливості спілкування у ранній юності. Розвиток пізнавальної сфери у ранній юності. Загальні особливості зрілої юності. Розвиток самосвідомості в зрілому юнацькому віці. Розвиток інтелекту в зрілому юнацькому віці.

Тема 8. Психологія зрілого дорослого віку. Старість як етап онтогенезу. Особливості Я-концепції і розвитку особистості в період старості. Особливості життєдіяльності людини у старості. Особливості пізнавальних процесів у старості. Поведінково-фізіологічні особливості людей похилого віку. Емоційна сфера людини у старості. Значення сім'ї для людини похилого віку. Вмирання і смерть старих людей.

Змістовий модуль 2. Педагогічна психологія як галузь психологічної науки

Тема 9. Предмет і завдання педагогічної психології як науки. Основні напрямки і сучасний стан розвитку педагогічної психології. Основні розділи педагогічної психології. Методи педагогічної психології

Тема 10. Психологія навчання. Поняття про навчання та його психологічні механізми. Основні характеристики навчальної діяльності. Фактори, що впливають на навчальну діяльність.

Тема 11. Психологія учіння. Учіння як діяльність. Види учіння та структура навчальної діяльності учнів. Вміння самостійно вчитися. Теорія П. Я. Гальперіна про поетапне формування розумових дій як механізм інтеріоризації. Неуспішність, її причини та запобігання.

Тема 12. Психологія виховання. Загальне поняття про психологію виховання. Предмет і завдання психології виховання. Особистість як мета, об'єкт і суб'єкт виховання. Поняття про моральність. Показники та критерії

вихованості особистості. Психологічні основи формування моральної свідомості та поведінки особистості у сучасних умовах.

Тема 13. Психологія педагогічної праці. Загальна характеристика педагогічної діяльності. Психологічні вимоги до особистості педагога. Стили педагогічного спілкування та педагогічної діяльності.

3.2. Розподіл у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять, програма освітнього компонента

3.2.1. Очна (денна) форма

1) Програма ОК

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	РАЗОМ	л	пр	сем	лаб	с.р.
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи вікової психології	75	16	-	16	-	43
Тема 1. Вікова психологія як наука. Історичні витоки вікової психології.	9	2	-	2	-	5
Тема 2. Методи дослідження вікової та педагогічної психології.	9	2	-	2	-	5
Тема 3. Психологія немовлят та дітей раннього віку.	10	2	-	2	-	6
Тема 4. Психологія дітей дошкільного віку.	9	2	-	2	-	5
Тема 5. Психологія молодшого школяра.	10	2	-	2	-	6
Тема 6. Психологія особистості підлітка.	10	2	-	2	-	6
Тема 7. Психологія ранньої і зрілої юності.	9	2	-	2	-	5
Тема 8. Психологія зрілого дорослого віку.	9	2	-	2	-	5
Змістовий модуль 2. Педагогічна психологія як галузь психологічної науки	45	10	-	10	-	25
Тема 9. Предмет і завдання педагогічної психології як науки.	9	2	-	2	-	5
Тема 10. Психологія навчання.	9	2	-	2	-	5
Тема 11. Психологія учіння.	9	2	-	2	-	5
Тема 12. Психологія виховання.	9	2	-	2	-	5
Тема 13. Психологія педагогічної праці.	9	2	-	2	-	5
Разом	120	26	-	26		68

2) Теми та короткий зміст лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
1	Тема 1. Вікова психологія як наука. Історичні витоки вікової психології.	Предмет і завдання вікової психології. Методологічні засади вікової психології. Основні розділи та функції вікової психології. Місце вікової психології в системі психологічних	2

		наук. Історія розвитку вікової психології.	
2	Тема 2. Методи дослідження вікової та педагогічної психології.	Стратегії дослідження вікової та педагогічної психології. Емпіричні методи. Математичні методи у віковій психології. Інтерпретаційні методи.	2
3	Тема 3. Психологія немовлят та дітей раннього віку.	Пренатальний період розвитку як частина онтогенезу. Фази пренатального розвитку. Загальні тенденції пренатального розвитку. Початок психічного життя. Сім'я в очікуванні дитини. Розвиток новонародженого. Фізичний розвиток немовля. Когнітивний розвиток дитини. Емоційно-соціальний розвиток немовля. Криза 1 року. Соціальна ситуація розвитку і провідна діяльність. Взаємодія немовляти з предметами й оточуючими людьми.	2
4	Тема 4. Психологія дітей дошкільного віку.	Загальна характеристика дошкільного періоду розвитку. Ігрова діяльність та її вплив на психічний розвиток дитини. Розвиток мовлення у дошкільному віці. Особливості сенсорного розвитку дошкільника. Когнітивний розвиток дошкільника. Розвиток особистості дошкільника.	2
5	Тема 5. Психологія молодшого школяра.	Психологічна готовність дитини до навчання у школі. Соціальна ситуація розвитку молодшого школяра. Навчальна діяльність. Інші види діяльності у молодшому шкільному віці. Вплив навчальної діяльності на розвиток дитини. Стилї спілкування, які пропонуються дорослими в сім'ї та у школі. Спілкування в сім'ї. Спілкування з учителем. Розвиток когнітивної сфери молодшого школяра. Розвиток особистості у молодшому шкільному віці.	2
6	Тема 6. Психологія особистості підлітка.	Загальна характеристика підліткового періоду. Особливості психофізіологічного та фізичного розвитку підлітка. Розвиток пізнавальних процесів у підлітковому віці. Особливості взаємовідносин і спілкування підлітків з дорослими і однолітками. Становлення особистості. Криза підліткового віку. Соціальна ситуація особистісного зростання сучасного підлітка. Становлення	2

		самосвідомості. «Я-концепція» підлітка.	
7	Тема 7. Психологія ранньої і зрілої юності.	Загальна характеристика ранньої юності. Фізичне дозрівання та соціалізація в ранній юності. Соціальна ситуація розвитку в ранній юності. Новоутворення раннього юнацького віку. Криза юнацького віку. Розвиток самосвідомості та особистості у ранній юності. Особливості спілкування у ранній юності. Розвиток пізнавальної сфери у ранній юності. Загальні особливості зрілої юності. Розвиток самосвідомості в зрілому юнацькому віці. Розвиток інтелекту в зрілому юнацькому віці.	2
8	Тема 8. Психологія зрілого дорослого віку.	Старість як етап онтогенезу. Особливості Я-концепції і розвитку особистості в період старості. Особливості життєдіяльності людини у старості. Особливості пізнавальних процесів у старості. Поведінково-фізіологічні особливості людей похилого віку. Емоційна сфера людини у старості. Значення сім'ї для людини похилого віку. Вмирання і смерть старих людей.	2
9	Тема 9. Предмет і завдання педагогічної психології як науки.	Основні напрямки і сучасний стан розвитку педагогічної психології. Основні розділи педагогічної психології. Методи педагогічної психології	2
10	Тема 10. Психологія навчання.	Поняття про навчання та його психологічні механізми. Основні характеристики навчальної діяльності. Фактори, що впливають на навчальну діяльність.	2
11	Тема 11. Психологія учіння.	Учіння як діяльність. Види учіння та структура навчальної діяльності учнів. Вміння самостійно вчитися. Теорія П. Я. Гальперіна про поетапне формування розумових дій як механізм інтеріоризації. Неуспішність, її причини та запобігання.	2
12	Тема 12. Психологія виховання.	Загальне поняття про психологію виховання. Предмет і завдання психології виховання. Особистість як мета, об'єкт і суб'єкт виховання. Поняття про моральність. Показники та критерії вихованості особистості. Психологічні основи формування	2

		моральної свідомості та поведінки особистості у сучасних умовах.	
13	Тема 13. Психологія педагогічної праці.	Загальна характеристика педагогічної діяльності. Психологічні вимоги до особистості педагога. Стилi педагогічного спілкування та педагогічної діяльності.	2
		Разом	26

3) Теми та короткий зміст семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
1	Тема 1. Вікова психологія як наука. Історичні витоки вікової психології.	Предмет і завдання вікової психології. Методологічні засади вікової психології. Основні розділи та функції вікової психології. Місце вікової психології в системі психологічних наук. Історія розвитку вікової психології.	2
2	Тема 2. Методи дослідження вікової та педагогічної психології.	Стратегії дослідження вікової та педагогічної психології. Емпіричні методи. Математичні методи у віковій психології. Інтерпретаційні методи.	2
3	Тема 3. Психологія немовлят та дітей раннього віку.	Пренатальний період розвитку як частина онтогенезу. Фази пренатального розвитку. Загальні тенденції пренатального розвитку. Початок психічного життя. Сім'я в очікуванні дитини. Розвиток новонародженого. Фізичний розвиток немовля. Когнітивний розвиток дитини. Емоційно-соціальний розвиток немовля. Криза 1 року. Соціальна ситуація розвитку і провідна діяльність. Взаємодія немовляти з предметами й оточуючими людьми.	2
4	Тема 4. Психологія дітей дошкільного віку.	Загальна характеристика дошкільного періоду розвитку. Ігрова діяльність та її вплив на психічний розвиток дитини. Розвиток мовлення у дошкільному віці. Особливості сенсорного розвитку дошкільника. Когнітивний розвиток дошкільника. Розвиток особистості дошкільника.	2
5	Тема 5. Психологія молодшого школяра.	Психологічна готовність дитини до навчання у школі. Соціальна ситуація розвитку молодшого школяра. Навчальна діяльність. Інші види діяльності у молодшому шкільному віці. Вплив навчальної діяльності на розвиток дитини. Стилi спілкування, які пропонуються дорослими в сім'ї та у	2

		школі. Спілкування в сім'ї. Спілкування з учителем. Розвиток когнітивної сфери молодшого школяра. Розвиток особистості у молодшому шкільному віці.	
6	Тема 6. Психологія особистості підлітка.	Загальна характеристика підліткового періоду. Особливості психофізіологічного та фізичного розвитку підлітка. Розвиток пізнавальних процесів у підлітковому віці. Особливості взаємовідносин і спілкування підлітків з дорослими і однолітками. Становлення особистості. Криза підліткового віку. Соціальна ситуація особистісного зростання сучасного підлітка. Становлення самосвідомості. «Я-концепція» підлітка.	2
7	Тема 7. Психологія ранньої і зрілої юності.	Загальна характеристика ранньої юності. Фізичне дозрівання та соціалізація в ранній юності. Соціальна ситуація розвитку в ранній юності. Новоутворення раннього юнацького віку. Криза юнацького віку. Розвиток самосвідомості та особистості у ранній юності. Особливості спілкування у ранній юності. Розвиток пізнавальної сфери у ранній юності. Загальні особливості зрілої юності. Розвиток самосвідомості в зрілому юнацькому віці. Розвиток інтелекту в зрілому юнацькому віці.	2
8	Тема 8. Психологія зрілого дорослого віку.	Старість як етап онтогенезу. Особливості Я-концепції і розвитку особистості в період старості. Особливості життєдіяльності людини у старості. Особливості пізнавальних процесів у старості. Поведінково-фізіологічні особливості людей похилого віку. Емоційна сфера людини у старості. Значення сім'ї для людини похилого віку. Вмирання і смерть старих людей.	2
9	Тема 9. Предмет і завдання педагогічної психології як науки.	Основні напрямки і сучасний стан розвитку педагогічної психології. Основні розділи педагогічної психології. Методи педагогічної психології	2
10	Тема 10. Психологія навчання.	Поняття про навчання та його психологічні механізми. Основні характеристики навчальної діяльності.	2

		Фактори, що впливають на навчальну діяльність.	
11	Тема 11. Психологія учіння.	Учіння як діяльність. Види учіння та структура навчальної діяльності учнів. Вміння самостійно вчитися. Теорія П. Я. Гальперіна про поетапне формування розумових дій як механізм інтеріоризації. Неуспішність, її причини та запобігання.	2
12	Тема 12. Психологія виховання.	Загальне поняття про психологію виховання. Предмет і завдання психології виховання. Особистість як мета, об'єкт і суб'єкт виховання. Поняття про моральність. Показники та критерії вихованості особистості. Психологічні основи формування моральної свідомості та поведінки особистості у сучасних умовах.	2
13	Тема 13. Психологія педагогічної праці.	Загальна характеристика педагогічної діяльності. Психологічні вимоги до особистості педагога. Стили педагогічного спілкування та педагогічної діяльності.	2
Разом			26

4) Теми та короткий зміст практичних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
		<i>Не передбачено</i>	
Разом			-

5) Теми та короткий зміст лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
		<i>Не передбачено</i>	
Разом			-

6) Теми, що виносяться на самостійне опрацювання, їх короткий зміст

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
1	Тема 1. Вікова психологія як наука. Історичні витоки вікової психології.	Предмет і завдання вікової психології. Методологічні засади вікової психології. Основні розділи та функції вікової психології. Місце вікової психології в системі психологічних наук. Історія розвитку вікової психології.	5
2	Тема 2. Методи дослідження вікової та педагогічної психології.	Стратегії дослідження вікової та педагогічної психології. Емпіричні методи. Математичні методи у віковій психології. Інтерпретаційні методи.	5

3	Тема 3. Психологія немовлят та дітей раннього віку.	Пренатальний період розвитку як частина онтогенезу. Фази пренатального розвитку. Загальні тенденції пренатального розвитку. Початок психічного життя. Сім'я в очікуванні дитини. Розвиток новонародженого. Фізичний розвиток немовля. Когнітивний розвиток дитини. Емоційно-соціальний розвиток немовля. Криза 1 року. Соціальна ситуація розвитку і провідна діяльність. Взаємодія немовляти з предметами й оточуючими людьми.	6
4	Тема 4. Психологія дітей дошкільного віку.	Загальна характеристика дошкільного періоду розвитку. Ігрова діяльність та її вплив на психічний розвиток дитини. Розвиток мовлення у дошкільному віці. Особливості сенсорного розвитку дошкільника. Когнітивний розвиток дошкільника. Розвиток особистості дошкільника.	5
5	Тема 5. Психологія молодшого школяра.	Психологічна готовність дитини до навчання у школі. Соціальна ситуація розвитку молодшого школяра. Навчальна діяльність. Інші види діяльності у молодшому шкільному віці. Вплив навчальної діяльності на розвиток дитини. Стилі спілкування, які пропонуються дорослими в сім'ї та у школі. Спілкування в сім'ї. Спілкування з учителем. Розвиток когнітивної сфери молодшого школяра. Розвиток особистості у молодшому шкільному віці.	6
6	Тема 6. Психологія особистості підлітка.	Загальна характеристика підліткового періоду. Особливості психофізіологічного та фізичного розвитку підлітка. Розвиток пізнавальних процесів у підлітковому віці. Особливості взаємовідносин і спілкування підлітків з дорослими і однолітками. Становлення особистості. Криза підліткового віку. Соціальна ситуація особистісного зростання сучасного підлітка. Становлення самосвідомості. «Я-концепція» підлітка.	6
7	Тема 7. Психологія ранньої і зрілої юності.	Загальна характеристика ранньої юності. Фізичне дозрівання та соціалізація в ранній юності. Соціальна ситуація розвитку в ранній юності. Новоутворення раннього юнацького віку. Криза юнацького віку. Розвиток самосвідомості та особистості у ранній юності. Особливості спілкування у ранній юності. Розвиток пізнавальної сфери у ранній	5

		юності. Загальні особливості зрілої юності. Розвиток самосвідомості в зрілому юнацькому віці. Розвиток інтелекту в зрілому юнацькому віці.	
8	Тема 8. Психологія зрілого дорослого віку.	Старість як етап онтогенезу. Особливості Я-концепції і розвитку особистості в період старості. Особливості життєдіяльності людини у старості. Особливості пізнавальних процесів у старості. Поведінково-фізіологічні особливості людей похилого віку. Емоційна сфера людини у старості. Значення сім'ї для людини похилого віку. Вмирання і смерть старих людей.	5
9	Тема 9. Предмет і завдання педагогічної психології як науки.	Основні напрямки і сучасний стан розвитку педагогічної психології. Основні розділи педагогічної психології. Методи педагогічної психології	5
10	Тема 10. Психологія навчання.	Поняття про навчання та його психологічні механізми. Основні характеристики навчальної діяльності. Фактори, що впливають на навчальну діяльність.	5
11	Тема 11. Психологія учіння.	Учіння як діяльність. Види учіння та структура навчальної діяльності учнів. Вміння самостійно вчитися. Теорія П. Я. Гальперіна про поетапне формування розумових дій як механізм інтеріоризації. Неуспішність, її причини та запобігання.	5
12	Тема 12. Психологія виховання.	Загальне поняття про психологію виховання. Предмет і завдання психології виховання. Особистість як мета, об'єкт і суб'єкт виховання. Поняття про моральність. Показники та критерії вихованості особистості. Психологічні основи формування моральної свідомості та поведінки особистості у сучасних умовах.	5
13	Тема 13. Психологія педагогічної праці.	Загальна характеристика педагогічної діяльності. Психологічні вимоги до особистості педагога. Стили педагогічного спілкування та педагогічної діяльності.	5
Разом			68

3.2.2. Заочна форма

1) Програма ОК

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	РАЗОМ	л	пр	сем	лаб	с.р.
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи вікової психології	74	4	-	4	-	66
Тема 1. Вікова психологія як наука. Історичні витоки вікової психології.	10	2	-	-	-	8
Тема 2. Методи дослідження вікової та педагогічної психології.	8	-	-	-	-	8
Тема 3. Психологія немовлят та дітей раннього віку.	10	-	-	2	-	8
Тема 4. Психологія дітей дошкільного віку.	10	2	-	-	-	8
Тема 5. Психологія молодшого школяра.	10	-	-	2	-	8
Тема 6. Психологія особистості підлітка.	8	-	-	-	-	8
Тема 7. Психологія ранньої і зрілої юності.	9	-	-	-	-	9
Тема 8. Психологія зрілого дорослого віку.	9	-	-	-	-	9
Змістовий модуль 2. Педагогічна психологія як галузь психологічної науки	46	2	-	2	-	42
Тема 9. Предмет і завдання педагогічної психології як науки.	9	-	-	-	-	9
Тема 10. Психологія навчання.	10	2	-	-	-	8
Тема 11. Психологія учіння.	9	-	-	-	-	9
Тема 12. Психологія виховання.	8	-	-	-	-	8
Тема 13. Психологія педагогічної праці.	10	-	-	2	-	8
Разом	120	6	-	6	-	108

2) Теми та короткий зміст лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що вносяться на вивчення	Кількість годин
1	Тема 1. Вікова психологія як наука. Історичні витоки вікової психології.	Предмет і завдання вікової психології. Методологічні засади вікової психології. Основні розділи та функції вікової психології. Місце вікової психології в системі психологічних наук. Історія розвитку вікової психології.	2
2	Тема 4. Психологія дітей дошкільного віку.	Загальна характеристика дошкільного періоду розвитку. Ігрова діяльність та її вплив на психічний розвиток дитини. Розвиток мовлення у дошкільному віці. Особливості сенсорного розвитку дошкільника. Когнітивний розвиток дошкільника. Розвиток особистості дошкільника.	2

3	Тема 10. Психологія навчання.	Поняття про навчання та його психологічні механізми. Основні характеристики навчальної діяльності. Фактори, що впливають на навчальну діяльність.	2
Разом			6

3) Теми та короткий зміст семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
1	Тема 3. Психологія немовлят та дітей раннього віку.	Пренатальний період розвитку як частина онтогенезу. Фази пренатального розвитку. Загальні тенденції пренатального розвитку. Початок психічного життя. Сім'я в очікуванні дитини. Розвиток новонародженого. Фізичний розвиток немовля. Когнітивний розвиток дитини. Емоційно-соціальний розвиток немовля. Криза 1 року. Соціальна ситуація розвитку і провідна діяльність. Взаємодія немовляти з предметами й оточуючими людьми.	2
2	Тема 5. Психологія молодшого школяра.	Психологічна готовність дитини до навчання у школі. Соціальна ситуація розвитку молодшого школяра. Навчальна діяльність. Інші види діяльності у молодшому шкільному віці. Вплив навчальної діяльності на розвиток дитини. Стилі спілкування, які пропонуються дорослими в сім'ї та у школі. Спілкування в сім'ї. Спілкування з учителем. Розвиток когнітивної сфери молодшого школяра. Розвиток особистості у молодшому шкільному віці.	2
3	Тема 13. Психологія педагогічної праці.	Поняття про навчання та його психологічні механізми. Основні характеристики навчальної діяльності. Фактори, що впливають на навчальну діяльність.	2
Разом			6

4) Теми та короткий зміст практичних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
		<i>Не передбачено</i>	
Разом			-

5) Теми та короткий зміст лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
		<i>Не передбачено</i>	
		Разом	-

6) Теми, що виносяться на самостійне опрацювання, їх короткий зміст

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
1	Тема 1. Вікова психологія як наука. Історичні витоки вікової психології.	Предмет і завдання вікової психології. Методологічні засади вікової психології. Основні розділи та функції вікової психології. Місце вікової психології в системі психологічних наук. Історія розвитку вікової психології.	8
2	Тема 2. Методи дослідження вікової та педагогічної психології.	Стратегії дослідження вікової та педагогічної психології. Емпіричні методи. Математичні методи у віковій психології. Інтерпретаційні методи.	8
3	Тема 3. Психологія немовлят та дітей раннього віку.	Пренатальний період розвитку як частина онтогенезу. Фази пренатального розвитку. Загальні тенденції пренатального розвитку. Початок психічного життя. Сім'я в очікуванні дитини. Розвиток новонародженого. Фізичний розвиток немовля. Когнітивний розвиток дитини. Емоційно-соціальний розвиток немовля. Криза 1 року. Соціальна ситуація розвитку і провідна діяльність. Взаємодія немовляти з предметами й оточуючими людьми.	9
4	Тема 4. Психологія дітей дошкільного віку.	Загальна характеристика дошкільного періоду розвитку. Ігрова діяльність та її вплив на психічний розвиток дитини. Розвиток мовлення у дошкільному віці. Особливості сенсорного розвитку дошкільника. Когнітивний розвиток дошкільника. Розвиток особистості дошкільника.	8
5	Тема 5. Психологія молодшого школяра.	Психологічна готовність дитини до навчання у школі. Соціальна ситуація розвитку молодшого школяра. Навчальна діяльність. Інші види діяльності у молодшому шкільному віці. Вплив навчальної діяльності на розвиток дитини. Стилі спілкування, які пропонуються дорослими в сім'ї та у школі. Спілкування в сім'ї. Спілкування з учителем. Розвиток когнітивної сфери молодшого школяра. Розвиток особистості у молодшому шкільному віці.	9
6	Тема 6. Психологія особистості підлітка.	Загальна характеристика підліткового періоду. Особливості психофізіологічного та	9

		фізичного розвитку підлітка. Розвиток пізнавальних процесів у підлітковому віці. Особливості взаємовідносин і спілкування підлітків з дорослими і однолітками. Становлення особистості. Криза підліткового віку. Соціальна ситуація особистісного зростання сучасного підлітка. Становлення самосвідомості. «Я-концепція» підлітка.	
7	Тема 7. Психологія ранньої і зрілої юності.	Загальна характеристика ранньої юності. Фізичне дозрівання та соціалізація в ранній юності. Соціальна ситуація розвитку в ранній юності. Новоутворення раннього юнацького віку. Криза юнацького віку. Розвиток самосвідомості та особистості у ранній юності. Особливості спілкування у ранній юності. Розвиток пізнавальної сфери у ранній юності. Загальні особливості зрілої юності. Розвиток самосвідомості в зрілому юнацькому віці. Розвиток інтелекту в зрілому юнацькому віці.	8
8	Тема 8. Психологія зрілого дорослого віку.	Старість як етап онтогенезу. Особливості Я-концепції і розвитку особистості в період старості. Особливості життєдіяльності людини у старості. Особливості пізнавальних процесів у старості. Поведінково-фізіологічні особливості людей похилого віку. Емоційна сфера людини у старості. Значення сім'ї для людини похилого віку. Вмирання і смерть старих людей.	8
9	Тема 9. Предмет і завдання педагогічної психології як науки.	Основні напрямки і сучасний стан розвитку педагогічної психології. Основні розділи педагогічної психології. Методи педагогічної психології	9
10	Тема 10. Психологія навчання.	Поняття про навчання та його психологічні механізми. Основні характеристики навчальної діяльності. Фактори, що впливають на навчальну діяльність.	8
11	Тема 11. Психологія учіння.	Учіння як діяльність. Види учіння та структура навчальної діяльності учнів. Вміння самостійно вчитися. Теорія П. Я. Гальперіна про поетапне формування розумових дій як механізм інтеріоризації. Неуспішність, її причини та запобігання.	8
12	Тема 12. Психологія виховання.	Загальне поняття про психологію виховання. Предмет і завдання психології виховання. Особистість як мета, об'єкт і суб'єкт виховання. Поняття про моральність. Показники та	8

		критерії вихованості особистості. Психологічні основи формування моральної свідомості та поведінки особистості у сучасних умовах.	
13	Тема 13. Психологія педагогічної праці.	Загальна характеристика педагогічної діяльності. Психологічні вимоги до особистості педагога. Стилi педагогічного спілкування та педагогічної діяльності.	8
		Разом	108

4. **Форми та методи викладання, навчання й оцінювання**

4.1. Форми та методи викладання, навчання: словесні методи: лекція, лекція-бесіда, лекція-дискусія, пояснення; семінарські заняття: психологічні експерименти, аналіз кейсів, ситуаційні вправи; наочні методи: презентація, демонстрація, ілюстрація; проблемно-пошукові методи; дистанційне навчання з використанням системи Moodle.

4.2. Форми та методи поточного контролю: індивідуальне та фронтальне опитування; аналіз та самоаналіз результатів психологічних досліджень; евристична робота над проблемними ситуаціями; тестування.

4.3. Форми та методи підсумкового контролю: залік.

5. **Засоби діагностики результатів навчання**

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання можуть бути:

- залік;
- тести;
- есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- презентації здобувачів та виступи на наукових заходах.

6. **Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти**

6.1. Шкала оцінювання з ОК у балах за всі види навчальної діяльності (шкала Інституту), яка переводиться в оцінку за шкалою ECTS та у чотирибальну національну (державну) шкалу:

Сума балів за шкалою Інституту	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Екзамен	Диференційований залік
90-100	A (відмінно)	Відмінно	Зараховано з оцінкою «відмінно»
82-89	B (дуже добре)	Добре	Зараховано з оцінкою «добре»
75-81	C (добре)		
65-74	D (задовільно)	Задовільно	Зараховано з оцінкою «задовільно»
60-64	E (достатньо)		

35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	Незадовільно	Не зараховано
1-34	F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)		

6.2. Розподіл вагових коефіцієнтів за змістовими модулями оцінювання складових поточного та підсумкового контролю результатів навчальної діяльності здобувачів вищої освіти з вивчення ОК «Вікова та педагогічна психологія»:

6.2.1. Розподіл вагових коефіцієнтів для заліку (для денної форми навчання):

Залік:

Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2 Рейтингова (підсумкова) оцінка за змістовий модуль 2, враховуючи поточне опитування)				Рейтингова (підсумкова) оцінка з ОК (100 балів) або Залік
40 %					60 %				100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	...	T13	

6.2.2. Розподіл вагових коефіцієнтів для заліку (для заочної форми навчання):

Залік:

МКР					Підсумкова оцінка за змістовий модуль, враховуючи оцінку за захист навчального матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення				Рейтингова (підсумкова) оцінка з ОК (100 балів) або Залік
60 %					40 %				100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	...	T13	

7. Критерії оцінювання складових поточного контролю навчальної діяльності здобувача вищої освіти

7.1. Компетентності (знання, уміння та навички), продемонстровані на навчальних заняттях (враховуючи знання з тем, що виносяться на самостійне опрацювання) оцінюються за 100-бальною системою.

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
98-100	Здобувач має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні

	проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах.
94-97	Здобувач володіє узагальненими знаннями з ОК, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні явища, процеси; займає активну життєву позицію.
90-93	Здобувач володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища, процеси; самостійно визначає мету власної діяльності; розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні ОК; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси.
86-89	Здобувач вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні документи; формулює закони; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички.
81-85	Знання здобувача досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і обґрунтувати його положення.
75-80	Здобувач правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; за допомогою викладача може скласти план реферату, виконати його і правильно оформити; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; скласти таблиці, схеми.
70-74	Здобувач розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати події, ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час розв'язування розрахункових завдань за алгоритмом, користуватися додатковими джерелами.
65-69	Здобувач розуміє сутність ОК, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; робить прості розрахунки за алгоритмом, але окремі висновки не логічні, не послідовні.

60-64	Здобувач володіє початковими знаннями, здатний провести за зразком розрахунки; орієнтується у поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі.
50-59	Здобувач намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі властивості; робить спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру; за допомогою викладача робить прості розрахунки за готовим алгоритмом.
35-49	Здобувач мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”; може самостійно знайти в підручнику відповідь.
1-34	Здобувач володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”.

7.2. Оцінювання індивідуального навчально-дослідного завдання здійснюється за 100-бальною системою.

7.3. Оцінювання модульних контрольних робіт здійснюється за 100-бальною системою.

7.4. Оцінювання навчального матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання здійснюється за 100-бальною системою.

7.5. Оцінювання заліку здійснюється за 100-бальною системою.

8. Інструменти, обладнання, програмне, методичне забезпечення освітнього компонента

Робоча програма (розглянута та схвалена на засіданні кафедри). Плани занять, конспекти лекцій. Перелік основної та додаткової літератури. Навчально-наочні посібники, технічні засоби навчання тощо. Комплекс контрольних робіт для визначення залишкових знань з ОК, завдань для обов'язкових контрольних робіт. Електронний підручник. Методичні розробки для проведення окремих занять.

9. Перелік питань для заліку з ОК «Вікова та педагогічна психологія»

1. Вікова психологія як наука, її предмет, структура та основні завдання.
2. Педагогічна психологія як наука, її предмет, структура та основні завдання.
3. Поняття про психічний розвиток в сучасній психології. Аналіз основних концепцій психічного розвитку.
4. Основні фактори психічного розвитку.
5. Проблема вікової періодизації, основні принципи періодизації вікового розвитку.
6. Критерії вікової періодизації.
7. Поняття метод, методика. Загальна класифікація методів. Інтерпретаційні методи (генетичний і структурний методи). Організація психологічних досліджень.

8. Спостереження як основний емпіричний метод дослідження (вимоги, види).
9. Експеримент як основний емпіричний метод дослідження (його переваги, види).
10. Допоміжні методи дослідження (“близнюковий метод”, тести, анкети, бесіда, аналіз продуктів діяльності, біографічний метод).
11. Характеристика фази новонародженості. Соціальна ситуація розвитку. Основні ознаки кризи новонародженості.
12. Безумовні вроджені рефлексії та їх значення в розвитку новонародженої дитини.
13. Особливості розвитку органів відчуття новонародженої дитини. Новоутворення.
14. Безпосередньо-емоційне спілкування немовляти з дорослими як провідний вид діяльності в немовлячий період. Госпіталізм та його причини.
15. Формування передумов засвоєння мови в немовлячому віці.
16. Розвиток рухів та дій немовляти. Становлення прямоходіння в немовлячий період, його значення для психічного розвитку дитини.
17. Сенсомоторний розвиток та виникнення наочно-дійового мислення.
18. Соціальна ситуація розвитку дитини раннього віку.
19. Мовленнєвий розвиток дитини раннього віку. Автономне мовлення.
20. Предметна діяльність як провідний вид діяльності в ранньому віці та її значення для психічного розвитку дитини. Види предметних дій.
21. Розумовий розвиток дитини раннього віку (сприймання, мислення). Розвиток емоцій.
22. Новоутворення у ранньому віці.
23. Проблема кризи трьох років. Основні поведінкові прояви кризи.
24. Специфіка соціальної ситуації розвитку дошкільника.
25. Провідна діяльність у дошкільному віці. Основні лінії гри. Розвиток символічних ігрових дій.
26. Потреби дитини дошкільного віку та формування мотивів її поведінки. Супідрядність мотивів.
27. Сенсорний розвиток та особливості розвитку уяви дошкільника.
28. Особливості мислення, уваги та пам'яті дошкільнят.
29. Розвиток емоційно-вольової сфери дошкільника.
30. Психологічна готовність дитини до навчання в школі: характеристика основних компонентів.
31. Аналіз соціальної ситуації розвитку молодшого школяра.
32. Структура та особливості навчальної діяльності молодшого школяра.
33. Засвоєння моральних норм та правил поведінки в молодшому шкільному віці.
34. Розвиток емоційно-вольової сфери молодших школярів.
35. Самооцінка молодших школярів. Особливості взаємовідносин та спілкування молодших школярів.
36. Психологічні новоутворення в молодшому шкільному віці.

37. Соціальна ситуація розвитку підлітка. Криза підліткового віку.
38. Розвиток пізнавальних процесів та інтересів підлітків.
39. Становлення особистості. Спрямованість і самосвідомість підлітка.
40. Особливості самооцінки підлітків. Афект неадекватності та комплекс неповноцінності як аномалії самооцінки в підлітковий період.
41. Почуття дорослості як центральне новоутворення підліткового віку.
42. Новоутворення особистості в підлітковий період.
43. Інтимно-особистісне спілкування як провідний вид діяльності в підлітковому віці. Специфіка комунікативної діяльності підлітків.
44. Соціальна ситуація розвитку в старшому шкільному віці.
45. Формування статево-рольових цінностей та статево-рольового самовизначення в ранній юності. Дружба і кохання в ранній юності.
46. Мотиви поведінки та ціннісні орієнтації в юності.
47. Професійне самовизначення в ранній юності.
48. Розвиток особистості в юнацькому віці.
49. Ненормативні кризи в шкільному віці, її симптомокомплекс та місце у системі вікової періодизації.
50. Визначення віку дорослості. Класифікація періодів дорослості за Е.Еріксоном.
51. Особливості психосоціального розвитку в період ранньої, середньої та пізньої дорослості.
52. Особливості інтелектуальних функцій в період ранньої, середньої та пізньої зрілості.
53. Характеристика першої та другої нормативних криз періоду ранньої дорослості.
54. Ненормативні кризи віку дорослості.
55. Нормативні кризи періоду середньої та пізньої дорослості.
56. Основні поняття теорії учбової діяльності: навчання, учіння та наuczіння.
57. Поняття про наuczіння та його види. Співвідношення наuczіння та розвитку.
58. Види учіння та структура учбової діяльності учнів.
59. Мотивація учбової діяльності. Види учбових мотивів. Фактори формування позитивної учбової мотивації.
60. Поняття про навчання та його психологічні механізми. Психологічні погляди на дидактичні принципи.
61. Теорії навчання (програмоване, сугестопедичне, знаково-контекстне, модульне).
62. Самовиховання, його завдання та структура. Основні етапи та методи самовиховання.
63. Поняття важковиховуваності в педагогічній психології. Причини важковиховуваності.
64. Акцентуації характеру як причина важковиховуваності.
65. Основи психокорекційної роботи з важковиховуваними та девіантами.

66. Структура педагогічної діяльності: аналіз основних компонентів.
67. Поняття про педагогічні здібності та їх структуру.
68. Стили педагогічної діяльності, їх характеристика.
69. Класифікація видів навчання. Психологічні основи змісту навчання
70. Моделі навчання. Основні типи навчання.
71. Неуспішність, її причини та запобігання.
72. Психологічні основи індивідуалізації та диференціації навчання.
73. Психологія виховання: сутність та основні завдання.
74. Психологічні механізми виховання: зараження, наслідування, емпатія, ідентифікація, соціальна пам'ять, соціальне мислення, саморегуляція мотивації.
75. Загальна характеристика педагогічного спілкування та його ефективність.

10. Рекомендовані джерела інформації

10.1. Основна література

1. Атаманчук Н. М. Вікова та педагогічна психологія: Конспект лекцій для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр. Укл. Н. М. Атаманчук. Полтава: Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка». 2022. 142 с.
2. Василенко Л., Савчин М. Вікова психологія : навч. посіб 5-те вид. перер. і допов. Київ : Академія. 2021. 376 с. URL: http://univer.nuczu.edu.ua/tmp_metod/890/Savchin.pdf
3. Вікова психологія : конспект лекцій / укладачі: П. І. Сахно, Н. М. Теслик. Суми : Сумський державний університет, 2024. 190 с. URL: https://ppst.sumdu.edu.ua/images/Konspecty_lekciy/Vikova_psychologiya_2024.pdf
4. Жияк Н. В. Вікова психологія : методичні рекомендації до семінарських занять. Кам'янець-Подільський : НРЗВО КПДІ, 2025. 24 с.
5. Жияк Н. В. Загальна психологія з практикумом. Кам'янець-Подільський : НРЗВО КПДІ, 2024. 32 с.
6. Жияк Н. В. Основи вікової психології : навчальний посібник. Кам'янець-Подільський : Медобори-2006, 2017. 344 с.
7. Педагогічна психологія. навч. посіб. /О. П. Сергєєнкова, О. А. Столярчук, О. П. Коханова та ін., Київ : ЦНЛ, 2019. 168 с.
8. Поліщук В. М. Вікова і педагогічна психологія : навчальний посібник / В. М. Поліщук. 4-те вид., стер. Суми : Університетська книга, 2019. 352 с. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/29700/1/V_Polishchuk_WPP_IL.pdf
9. Столяренко О. Б., Чайковська О. М. Вікова психологія (курс лекцій та практикум): навчальний посібник. Кам'янець-Подільський : ПП «Медобори-2006», 2016. 252 с.

10.2. Додаткова література

1. Бех І. Д. Особистість у віковому онтогенез. Педагогіка і психологія. 2019. № 1. С. 36– 43
2. Вікова психологія : навч. посібник : рек. МОН України для студ. ВНЗ / О. П. Сергєєнкова О. А., Столярчук, О. П. Коханова, О. В. Пасека ; МОН України, Київський ун-т ім. Бориса Грінченка. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 375 с.
3. Видра О. Г. Вікова та педагогічна психологія. Київ: Центр учбової літератури, 2018. 111 с.
4. Донець О.І. Вік особистості в соціально-психологічному вимірі. Теорія і практика сучасної психології. 2020. № 1, Т. 3. С. 28–33. URL: http://www.tpsp-journal.kpu.zp.ua/archive/1_2020/part_3/6.pdf
5. Жилияк Н. В., Фаїн А. В. Соціально-психологічна адаптація підлітків з вадами опорно-рухового апарату в умовах невизначеності. *Соціальна робота і психологія: освіта і наука*. 2024. Випуск 1. С. 16-26 <https://journals.kpdi.in.ua/index.php/swp/article/view/180>
6. Кацавець Р. С. Вікова психологія : навч. посіб. Київ : Алерта, 2019. 112 с.
7. Москаленко В.В. Генетична теорія розвитку мислення Жана Піаже у соціально-психологічному контексті. Актуальні проблеми психології : Зб. наук. праць Інституту психології ім. Г.С. Костюка НАПН України. Київ: Фенікс, 2020. Т. XII. Психологія творчості. Випуск 27. С. 200–211. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/722840/1/27_8.pdf
8. Мухіна Л. М. Вікова та педагогічна психологія : методичні рекомендації для дистанційної та самостійної форми навчання. Миколаїв: НУК ім. адмірала Макарова, 2022. 111 с. URL: <https://nuos.edu.ua/wp-content/uploads/2023/02/OK-16.-MR.-Vikova-ta-pedagogichna-psihologiya.pdf>
9. Павелків Р.В. Особистість у контексті морального та професійного зростання: монографія. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 192 с.
10. Пісоцький В. П., Горянська А. М. Т11 Теоретичні питання вікової психології : навчальний посібник для закладів вищої освіти; 2-е вид., випр. і доповн. / В. П. Пісоцький, А. М. Горянська. 2023. 232 с. URL: <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi78/0058077.pdf>
11. Поліщук В. Віковий кризовий розвиток людини: від народження до дорослості: навч. посіб. Суми : Університетська книга, 2020. 459 с. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/33302/6/V_Polishchuk_VKRL_2020_IL.pdf
12. Приходько Ю.О., Юрченко В.І. Психологічний словник-довідник: навч. посіб., 4-те вид., випр. І доп. Київ : Каравела, 2020. 418 с.

10.3. Інформаційні ресурси

1. esu.com.ua/article-34505 – Енциклопедія сучасної України.
2. <http://catalogue.nplu.org> – Національна парламентська бібліотека України, каталог книжкових та спеціальних видань.
3. <http://www.gntb.n-t.org> – Державна науково-технічна бібліотека України.

4. www.nbuv.gov.ua/ – Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського.
5. https://psychologycenterua.com/?utm_source=chatgpt.com – Український психологічний центр.